

MODULIO APRAŠAS

Modulio pavadinimas	Kodas
Kompiuterinė technika	

Dėstytojas	Padalinys
Koordinuojantis: dr. Vytautas Valaitis Kitas (-i):	Programų sistemų katedra Matematikos ir informatikos fakultetas Vilniaus universitetas

Studijų pakopa	Dalyko tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalbos
Auditorinė	6 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam
Išankstiniai reikalavimai: Kompiuterių architektūra, Elektronikos fizikiniai pagrindai

Modulio apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	68	62

Modulio tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Perteikti studentams žinias apie kompiuterių veikimo principus, techninę įrangą. Ugdyti gebėjimus sumontuoti kompiuterį, tinklą, keisti kompiuterio ar tinklo struktūrą, suprasti komerciškai platinamos įrangos veikimą.		
Bendrosios kompetencijos: - Bendravimas ir bendradarbiavimas (BK1). - Gebės efektyviai dirbti iš įvairių sričių specialistų sudarytose komandose, siekiant bendrų tikslų (BK1.2). - Nuolatinis mokymasis (BK2). - Suvoks mokymosi visą gyvenimą būtinybę ir įsitrauks į tai (BK2.1).		
Dalykinės kompetencijos: - Konceptualių pagrindų žinios ir gebėjimai (DK4); - Gebės taikyti matematikos pagrindų, mokslo, inžinerijos, kompiuterių mokslo teorines žinias ir algoritminius principus programų sistemų kūrime (DK4.2). - Programų sistemų kūrimo žinios ir gebėjimai (DK5). - Gebės analizuoti problemą, identifikuoti poreikius ir apibrėžti reikalavimus tinkamam sprendimui (DK5.2). - Gebės projektuoti, įgyvendinti ir įvertinti programų sistemą, procesą, komponentą ar paslaugą, atitinkančią reikalavimus (DK5.3). - Technologinės, metodinės žinios ir gebėjimai, profesinis kompetentingumas (DK6). - Gebės derinti teoriją ir praktiką programų sistemų taikymo įvairiose srityse uždavinių sprendimui, įvertinant technologinį, ekonominį, socialinį ir teisinį kontekstą (DK6.1). - Gebės panaudoti esamą kompiuterių techninę ir programinę įrangą, identifikuoti, perprasti ir taikyti perspektyvias technologijas (DK6.3).		
Modulio studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės efektyviai dirbti iš įvairių sričių specialistų sudarytose komandose, siekiant bendrų tikslų.	Probleminis dėstymas, konsultavimas, atvejų analizė, grupinė diskusija, grupinis darbas, teorijos taikymas praktiniame darbe	Projektinis darbas semestro metu ir egzaminas raštu sesijos metu. Atsakymai į klausimus bei
Supras mokymosi visą gyvenimą būtinybę.		
Gebės taikyti matematikos pagrindų, mokslo, inžinerijos, kompiuterių mokslo teorines žinias ir		

algoritminius principus programų sistemų kūrime.	užduočių sprendimai paskaitų ir pratybų metu.
Gebės analizuoti problemą, identifikuoti poreikius ir apibrėžti reikalavimus tinkamam sprendimui.	
Gebės projektuoti, įgyvendinti ir įvertinti reikalavimus atitinkančią programų sistemą, procesą, komponentą ar paslaugą.	
Gebės derinti teoriją ir praktiką programų sistemų taikymo įvairiose srityse uždavinių sprendimui, įvertinant technologinį, ekonominį, socialinį ir teisinį kontekstą.	
Gebės panaudoti esamą kompiuterių techninę įrangą, identifikuoti, perprasti ir taikyti perspektyvias technologijas.	

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai (LD)	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Tiesinės elektrinės grandinės, jų elementai ir jose vykstantys procesai.	6			6		12	8	Šaltinių skaitymas, atvejų analizė. Projektinis darbas iš anksto suderinta tema. Projektinio darbo pristatymas.
2. Netiesinės elektrinės grandinės, jų elementai, šių grandinių analizės metodai, netiesinių elementų panaudojimas prietaisų maitinimo šaltiniuose, signalų ribotuose, loginėse schemose.	4			4		8	6	
3. Signalų stiprinimas ir tam naudojami elementai – tranzistoriai. Stiprintuvų schemos, grįžtamasis ryšys juose, virpesių generatoriai. Operaciniai stiprintuvai ir jų panaudojimas.	6			8		14	11	
4. Skaitmeninių loginių elementų schemos, trigeriai ir jų rūšys, atmintinių schemos, mikroprocesorių struktūra, kompiuterių architektūra.	8			6		14	11	
5. Duomenų perdavimo pagrindai, signalų perdavimo būdai, terpė, perdavimo aparatūra ir jos veikimo principai.	4			4		8	7	
6. Kompiuterių tinklų loginė ir organizacinė struktūra, tinklų įranga ir jos funkcijos.	4			4		8	4	
7. Rengimasis egzaminui, egzaminas raštu.		2				4	16	2 val. laikyti egzaminui, 2 val. Konsultacija prieš egzaminą, 16 val. rengtis egzaminui.
Iš viso	32	2		32		68	62	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Projektinis darbas	25–40	Semestro metu	4 balai skiriami už puikiai atliktą, dokumentuotą ir pristatytą projektinį darbą.

Egzaminas raštu	60	Egzaminų sesijos metu	6 balai skiriami už puikiai išlaikytą egzaminą. Galutinis įvertinimas: suapvalinta projekcinio darbo, klausimų bei užduočių ir egzamino įvertinimų suma.
Klausimai ir užduotys paskaitų bei pratybų metu	0–15	Semestro metu	Papildomi balai gali būti skiriami už aktyvumą paskaitų bei pratybų metu

Reikalavimai dalyko vertinimui eksterno būdu

Įvertinimas galimas eksterno būdu: Taip. Atsiskaičius projektinį darbą ir išlaikius egzaminą.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Valdas Undžėnas	2009	Kompiuterinė technika. Mokymo medžiaga.		http://www.mif.vu.lt/~valund/
Papildoma literatūra				
Lašas A., kt.	1991	Pramoninė elektronika		Vilnius, „Mokslas“
Horowitz P., Hill W.	2015	The Art of Electronics		Cambridge University Press
Bird J.	2013	Electrical Circuit Theory and Technology		Routledge
Digital Equipment Corporation	1992	Introduction to Digital's Products. Telecommunications and networks.		Digital Equipment Corporation

MODULE DESCRIPTION

Module title	Module code
Computer technology	

Lecturer(s)	Department where the module is delivered
Coordinator: dr. Vytautas Valaitis	Department of Software Engineering Faculty of Mathematics and Informatics Vilnius University
Other lecturers:	

Cycle	Type of the module
First	Optional

Mode of delivery	Semester or period when the module is delivered	Language of instruction
Face-to-face	6 semester	Lithuanian

Prerequisites
Prerequisites: Computer architecture, Physical foundations of electronics

Number of credits allocated	Student's workload	Contact hours	Self-study hours
5	130	72	58

Purpose of the module: programme competences to be developed		
Purpose of the module – to convey to students the knowledge about principles of operation of computers, computer hardware; to form student's ability to install the computer, the network, to change a computer's or network structure, realize the commercially distributed software. Generic competences: • Communication and collaboration (GC1). ◦ An ability to function effectively on multidisciplinary teams to accomplish a common goal (GC1.2). • Life-long learning (GC2). ◦ Recognition of the need for, and engagement in life-long learning (GC2.1). Specific competences: • Knowledge and skills of underlying conceptual basis (SC4). ◦ An ability to apply mathematical foundations, knowledge of science and engineering, computer science theory, and algorithmic principles in software systems development (SC4.2). • Software development knowledge and skills (SC5) ◦ An ability to analyse a problem, identify needs and define the computing requirements appropriate to its solution (SC5.2). ◦ An ability to design, implement, and evaluate a computer-based system, process, component, or service to meet desired needs (SC5.3) • Technological and methodological knowledge and skills, professional competence (SC6). ◦ An ability to combine theory and practice to complete software engineering tasks from different application areas while considering the existing technical, economic and social context (SC6.1). ◦ An ability to use existing hardware, software and application systems, to identify, understand and apply promising technologies (SC6.3).		
Learning outcomes of the module: students will be able to	Teaching and learning methods	Assessment methods
An ability to function effectively on multidisciplinary teams to accomplish a common goal.		Colloquium in written form,

Recognition of the need for, and engagement in life-long learning.	Interactive lectures, consulting, case analysis, discussions, individual reading	examination in written form.
An ability to apply mathematical foundations, knowledge of science and engineering, computer science theory, and algorithmic principles in software systems development.		
An ability to analyze a problem, identify needs and define the computing requirements appropriate to its solution.		
An ability to design, implement and evaluate a computer-based system, process, component, or service to meet desired needs.		
An ability to combine theory and practice to complete software engineering tasks from different application areas while taking into account the existing technical, economic and social context.		
An ability to use existing hardware, software and application systems, to identify, understand and apply the promising technologies.		

Content: breakdown of the topics	Contact hours						Self-study work: time and assignments		
	Lectures	Tutorials	Seminars	Practice	Laboratory work (LW)	<i>Colloquium during</i>	Contact hours	Self-study hours	Assignments
1. Linear electric circuits, their elements and processes.	6	1		6		2	13	8	Individual reading, case analysis
2. Non-linear electric circuits, their elements, methods of analysis of these circuits, the use of non-linear elements in the power supply sources, in signal limiters, logical circuits.	4			4			8	4	
3. Signal amplification and elements used for this purpose – transistors. Amplifiers, feedback, oscillators. Operational amplifiers and their use.	6	1		8			15	10	
4. Digital logic elements, types of flip-flop, memory devices, microprocessors, computer architecture.	8	1		6			15	10	
5. The data transmission basics, signal transmission medium, transmission devices and their principles of operation.	4	1		4			9	6	
6. A logical and organisational structure of computer networks, networking equipment and its features.	4			4			8	4	
7. Preparation for exam; exam in written form.		2					4	16	2 hours for tutorial, 2 hours for exam, 16 hours to prepare
Total	32	6		32		2	72	58	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Project	25-40	During the semester	4 points – excellent project with documentation and presentation.
Exam in written form.	60	Exam session	6 points – excellent passed exam Final assessment: the sum (rounded) of project and exam assessment points.
Questions and tasks during theory and practical lectures.	0-15		Extra points can be awarded for activity during lectures and practical sessions.

Au thor	Publishing year	Title	Number or volume	Publisher or URL
Required reading				
Valdas Undzėnas	2009	Computer technology. Teaching material.		http://www.mif.vu.lt/~valund/
Recommended reading				
Lašas A., other	1991	Industrial electronics		Vilnius, „Mokslas“
Chorovic P., Chill W. (Horowitz P., Hill W.)	1989	Isskustvo schemotechniki. (The art of electronics)		Moskva, „Mir“ (Cambridge)
Digital Equipment Corporation	1992	Introduction to Digital's Products. Telecommunications and networks.		Digital Equipment Corporation
Tomkins W., Webster J.	1992	Sopriazhenie datchikov i ustroistv vvoda dannyh s kompiuterami IBM PC. (connection of sensors and input devices to IBM PC computer)		Moskva, „Mir“